

Redactia

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124Anunțurile se pri-
mesc după tarif.

Librăria Anca

Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ROMANESC

Abonament:

Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—Pentru America
Pe un an 2 dolariManuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Puhoiul străin

În articolul meu de fond din Nrul precedent al acestui ziar, precum și prin o serie de articole mai mari și mici, am scos în evidență pericolul ce ne amenință din toate părțile de către organizațiile puhoiului strein.

Am semnalat la timp prezența valurilor de indizerabili — precum și acțiunea lor de subminare — fără însă de a se gândi nimenea serios la măsuri cari la timpul oportun, — ar fi împiedecat multe nenorociri.

Ce urmăresc dușmani seculari ai neamului prin aceasta propagandă activă și distrugătoare?

De sigur în prima linie slăbirea încrederei în noi înșine, — cucerirea economică și îngreunarea traiului vieții de toate zilele, pentru a produce zarvă și nemulțumire în Țară, — slăbirea dragostei în credința noastră strămoșească, — iar mai pe urmă descreditarea noastră în fața lumii întregi.

Asupra acestor puncte nici nu mai insistez, — căci cine nu cunoaște acțiunea unor bărbați politici din anumite partide, cari pentru a putea veni la putere cu și prin ajutorul puhoiului strein, nu să dau înapoi de la cele mai perfide calomnii în fața streinătății, — descredințând și slăbind interesele generale ale Țării.

Apoi cine nu știe căci întreaga acțiunea pentru slăbirea credinței poporului în religia noastră strămoșească nu este alimentată de către blocul comunisto-socialist de peste hotare, care nu cruță nici timp nici bani pentru atingerea scopului lor mârșav — și astfel asistă la spectacole triste cari numai spre folosul nostru nu poate fi.

Inconjurați de toate părțile atât în lăuntru cât și în afară de dușmani, nu ne mai rămâne de cât un singur lucru de făcut, — măturoidul cel mare, și aruncarea gunoierului peste hotare, — iar în continuare supravegherea tuturor elementelor streine aflate în oficiile statului român.

Numai astfel ne vom putea apăra cu succes contra acestor elemente criminale, — ordinea și siguranța de stat.

Și-acuma la lucru cu toți.

D. H.

Vizita domnilor miniștrii Duca și Bethlen la Cancelarul Seypel.

Se anunță din Genf, că dl Duce ministru de externe al României și d Bethlen ministru-șef al Ungariei au cercetat împreună pe cancelarul austriac Seypel și pe ministrul de externe Grumberger. Cei patru bărbați de stat au schimbat idei importante cu privire la decursul conferinței, precum și la chestiunile ce ating țările lor.

În străinătate un exemplar 4 Lei.

O escrocherie de milioane

Un jidan înșală țărani cu sume
fabuloase și fuge în Palestina.

Un caz rar de escrocherie ordinară s'a întâmplat în mai multe comune dela granița județelor Coojocna și Bihor.

Jidanul Avram Samuel din comuna Aleșd cumpăra vite dela țărani din aceasta regiune și le trecea peste graniță. La cumpărare jidanul pentru a angaja pe vânzători și pentru viitor oprea o sumă oarecare din prețul învoit, pe care o plătea regulat la scadență. Reținerile acestea erau sporite la fiecare cumpărare, așa că în timpul din urmă ajunsese aproape la prețul integral al vitelor, adică o cumpărare pe credit. Faptul, că jidanul plătea regulat reținerile a mărit încrederea țăranilor, cari nu bănuiau de loc intenția escrocului.

Când în cele din urmă țărani s'au văzut înșelați cu sume, ce variază între 3000—70.000 de lei, pe cari jidanul a refuzat să le plătească, au făcut denunț autorităților, cari l'au și deținut în arest preventiv. Nu se știe în urma căror împrejurări parchetul a pus în libertate pe escroc, după câteva zile de detenție. Acesta o-

dată liber a luat drumul Palestinei și după el câteva familii înrudite, lăsând țărani cu buzele umflute.

Fapta escrocului a lăsat un vifor de neînțelegeri în familiile țăranilor păgubiți, cari își aruncă bărbat și femei unul asupra altuia vina, de a se fi învoit la vânzarea vitelor pe credit total sau parțial. Sunt multe cazuri de certuri grave, bătăi și amenințări cu moartea în aceste nenorocite familii.

Sumele furate în felul acesta de jidanul escroc se urcă la suma enormă de 2 milioane 539 de mii 530 de lei împărțiți asupra la 74 de păgubași toți țărani în cea mai mare parte români.

Se impune o lămurire din partea parchetului și a administrației, cari au tratat pe jidanul escroc cu prea multă ușurință, cel dintâi punându-l în libertate iar a doua făcându-i vânt peste graniță atât lui cât și rudeniilor desigur angajate și ele în escrocherie.

G. S.

Drumul la Corpurile cerești

de: P. Roman, farmacist.

Toți vedem în univers corpurile cerești. Foarte puțini dintre noi ne dăm socoteala de colosala diferență de depărtare ce au aceste corpuri. După cele mai amănunțite calcule ce sau făcut în privința aceasta, am crezut de a arăta timpul trebuincios de a ajunge dela noi, la diferitele corpuri cerești, pe care le vedem cu ochii liberi.

Dacă un aviator parcurgând 28 metri pe secundă, ar putea străbate prin spațiu, sburând egal și neîntrerupt, ar ajunge la Lună în cinci luni de zile, și la Luceafăr în 5800 ani. Ca să facă o vizită în Soare, i-ar trebui să călătorească cu aceiași iuțeală și să trăiască bine înțeles 17,000 de ani. Același drum o rază de lumină îl face numai în 8 1/2 minută, căci ea călătorește cu o iuțeală de 300.000 metri pe secundă.

Aceiași rază de lumină, care ar ajunge dela Pământ la Lună, într-o secundă și un sfert, iar la Neptun, cea mai depărtată (stea) Planetă dela Pământ, în timp de vre-o 4 oare, abia peste 10.000 ani ar da călătorind prin spațiu fără sfârșit, de steaua cea mai depărtată pe care o vedem în Calea lactelui.

O granată străbătând spațiul cu iuțeala inițială, ar avea nevoie de un

timp de 3 miliarde de ani ca să ajungă dela Pământ la cea stea.

Până la Soare, ghiuleaua ar ajunge în 5 ani, până la Lună care e vecinul nostru cel mai apropiat, numai în 4 1/2 zile.

Inchipuirea noastră firește e prea slabă ca să-și poată face o iconă, despre cea ce însemnează acele miliarde de ani, despre care vorbește această socoteală; totuși ea nu vorbește destul despre imensitatea depărtărilor în acest infinit, care înpresoare grăuntele de nimica, care este pământul nostru. Socotind după iuțeala cu care străbate lumina spațiul, trebuie să ne dăm seama că în fiecare moment noi nu vedem corpurile cerești așa cum sunt atunci, ci dacă Luna o vedem cum era numai cu 1 și 1/4 secundă mai înainte. Soarele nu-l vedem decât așa cum era mai înainte cu 8 1/2 minute; iar cea din urmă stea din Calea lactelui, așa cum era înainte cu 10.000 ani.

Dacă ar fi locuitori pe cea stea și dacă ei ar putea să contemple, cea ce se petrece pe Pământ, dacă adică amănuntele acestui spectacol nu s'ar pierde în spațiu, ar vedea cea ce se petrece pe pământ acum 10.000 de ani. Din alte constelațiuni mai apropiate, s'ar vedea ce s'a petrecut pe pământ acum 1000 sau 100 ani, în fine în epoca ce corespunde timpului necesar luminii ca să străbată spațiul dintre noi și acele constelațiuni.

Vizita

A. S. R. Principele Carol
la expoziția zootehnică

Expoziția zootehnică s'a deschis Vineri în 12 cr. la ora 12 în prezența A. S. R. Principele Carol. După salutul adresat de dl Cipaiuan secretarul de stat al agriculturii și al dlui prefect Murășianu, a răspuns A. S. salutând pe cei prezenți între cari Dl ministru Lăpădatu, dl General Papp, dl Mihaly, etc. și și-a exprimat îndestulirea de a vedea progresele agriculturii noastre de așa, încât a stărnit admirația vizitatorilor din străinătate, dimpreună cu a acelor 10.000 vizitatori din prima zi. A vizitat apoi amănunțit toate grajdurile și paviloanele exprimându-și la fiecare admirația și îndestulirea nemărginită ce a simțit în urma produselor agricole ale țării.

A urmat apoi banchet în restaurantul „New-York”. A. S. Regală va rămâne mai mult timp la Cluj, unde va lua parte și la tirul de porumbei.

Pentru clădirile școlare

O taxă de nimic care va aduce
peste un milion venit.

Citim în „Satu-Mare”:

„Ministerul de interne a luat dispoziția ca în toate orașele căruțele de transport să poarte un număr, care va fi trecut și într'un registru al autorităților polițenești. În vechiul Regat aceasta s'a introdus de mult. În Ardeal numai anul acesta. Tăblițele sunt foarte necesare pentruca autoritățile să poată avea la timp în mână pe unii căruțași delicvenți, etc. etc.

În alte județe introduceroa tăblițele lor ar fi picopsit pe câțiva indivizi; la noi însă grație măsurilor luate de către dl prefect Cantuniatii va aduce un venit de peste un milion destinat construcțiilor școlare.

S'a și comandat la fabrica de ceramică „Dac” tăblițe care le furnizează foarte ieftin. Fiecare căruțaș va plăti 40—50 lei o tăbliță. O sumă de astfel derizorie dacă avem în vedere că ea se plătește odată pentru todeauna și mai ales pentru că se iau căruțașii când fac transporturi.”

Iată o măsură cu pricepere aplicată care ar fi atât de bine dacă s'ar fi luat în fiecare județ. Atunci nu ar fi trebuit introdusă presarea populației pentru a storce „daruri benevole” pentru școale.

Donațiile Papei

Papa dela Roma a donat din nou bisericii greco-catolice române din România, numeroase bunuri între cari și casele și biserica minorităților dela Baia-Mare, în scopul de a se forma acolo o episcopie.

Nu poate decât să ne bucure întărirea uneia din cele două biserici românești, care în trecut a fost și ea aceiași pavăză a neînstrăinării sufletului nostru, și a îndurat aceeași soartă grea ca biserica ortodoxă din Ardeal.

Sfințire de biserică la Aiud

La invitația protopopului Ioan Bucur din Aiud Metropolitul Blajului Dr. Ioan Suciu va sfinți în 21 Septembrie 1924 cu mare solemnitate biserică nouă din Aiud. Metropolitul va sosi Sâmbătă după amiază în Aiud.

În 20 Septembrie sara se va preda prin partea studenților diletanți din Aiud tragedia „Avram Iancu” scrisă de poetul Hulea.

În 21 Septembrie după sfințirea bisericii se vor ține recepțiile în Sala palatului județului din partea Excelenței Sale, iar la orele 2 p. m. va fi un banchet. Duminecă seara vor concerta artiștii dela Opera Română din Cluj.

Toate satele din jurul Aiudului se pregătesc să primească cu mare pompă pe capul bisericii unite, care va veni din vizitația sa canonică din tractul lerei de jos și va trece prin comunele Buru și Văișoara la Aiud.

Căutăm colaboratori

pentru gazeta „Clujul Românesc” căci credem, că ziarul nostru își va putea îndeplini mai bine rostul său prin aceea că dă tuturor aceluia, cari să preocupe de interesele generale, posibilitatea să-și pună cuvântul prin presă. Deasemeni căutăm corespondenți, cari vor primi gazeta gratuit.

Camera de Comerț și Industrie, Cluj.
Școala Practică de Comerț.
No. 1660/1924.

Publicațiune.

Camera de Comerț și Industrie din Cluj a hotărât următoarele cu privire la înscrierea elevilor în școala practică de comerț:

Înscrierile la școala practică de comerț din Cluj, pentru I. se fac la secretariatul școlii (Camera de Comerț și Industrie Calea Victoriei 51.) în fiecare zi de lucru dela orele 9—12, cu începere dela 20 Septembrie până în ziua de 4 Octombrie inclusiv.

Cererea de înscriere va fi însoțită de actele următoare:

1. Extractul de naștere liberat de Oficiul stării civile al comunei respective.
2. Certificatul de absolvire a cel puțin 4 clase primare de stat.
3. Actul de vaccinare.
4. Adeverință de practică comercială (liberată de patronul întreprinderii comerciale în a căreia serviciu se găsește elevul.

Tot în decursul acestui termen se vor face înscrierile și pentru anul II. școlar. Vor fi admiși elevii cari au terminat cu succes anul I. școlar, sau au trecut examenul de corigență.

Cluj, la 8 Septembrie 1924.

Sever Pop m. p. Augustin Corbu m. p.
Directorul școlii. secretarul școlii.

* Imprintate Advocățiile la librăria Anca.

Inlăturarea haosului de drept civil din Transilvania.

Chiar și dintre oamenii de specialitate puțini sunt aceia cari au o orientare completă în vasta materie a dreptului civil de dincoace de Carpați. Alături de codul civil austriac ca izvor principal avem în vigoare în părțile ungherene dreptul maghiar, și pe deasupra o serie întreagă de modificări aduse dela unire încoace. Pentru lămurirea acestei chestiuni va apare în editura Librăriei Anca un compendiu alcătuit de un magistrat din Cluj. El este absolut indispensabil advocaților, judecătorilor, notarilor publici, studenților în drept și în genere tuturor aceluia cari au interes să cunoască dispozițiunile de drept civil în vigoare. Amănunte în numărul viitor.

Dela un timp încoace o sumedenie de mutre suspecte apar pe piețele și străzile orașului. Acești nepoftiți după ce sunt periculoși din toate punctele de vedere, — apoi acaparează'n stat mare alimentele, iar în a doua linie îi vedem instalați în cele mai pompoase locuințe, plătinți filodorme de zeci de mii de lei, — fără însă de ai supăra nimenea. Ce poate face bietul funcționar român în fața puhoiului acaparator? Atragem serioasa atențiune a dlui Inspector general al Siguranței, precum și a dlui Prefect de Poliție să binevoiască a pune în acțiune măturoidul cel mare, — căci astfel ne sufocăm de microbii otrăvitori.

— În curând va apare de sub tipar volumul „Studii critice” asupra organizației polițiilor din Ardeal și Banat, datorit dlui redactor D. Hășeganu fost funcționar superior în Direcțiunea Poliției și Siguranței generale a Statului Cluj.

— Într'o localitate de lângă München, un tânăr de 24 ani s'a însurat cu o văduvă de 45. Fiica acesteia în vârstă de 24 ani, s'a măritat cu tatăl tânărului. Tatăl a devenit prin urmare ginerele fiului său iar tânărul soție a devenit soacra mai sale; cât despre fiu, el a luat astfel pe mama soacrei sale.

— În curând va apare „Meșterul Manole” o nouă piesă teatrală datorită condeiului marelui nostru poet și dramaturg Octavian Goga. Să așteptăm de către marele nostru public cu nerăbdare montarea și punerea pe scenă cât mai curând.

— A apărut „Avram Iancu” dramă în 5 acte de profesorul Ioan Pop Florantin precum și „Camelia” de distinsa scriitoare Galia Tudor. Recomandăm ambele publicului amator de lectură. Se pot procura dela Librăria A. Anca Cluj.

Se caută Casă în Cluj

cu 2-3 odăi, baie și bucătărie, grădină mare, grajduri și magazine sub „Urgent” la Administrația ziarului „Clujul” Piața Unirii 32, Librăria Anca.

INFORMAȚIUNI

— Consiliul orașului Cluj prin glasul consilierului Moga nu a găsit altceva mai bun de făcut de cât de a scumpi camerele Hotelurilor cu 50% în actualul timp de sufocare și scumpețe. Astfel se scumpește la noi traiul.

— Germanii își vând coloniile. În cursul lunii Noemvrie se va ține la Londra licitație publică pentru vinderea coloniilor Germane din Kamerun.

Nouii lei de hârtie nu se vor mai tipări, declară direcțiunea Băncii Naționale. — Mai zilele trecute se svinise, că se plănuiește tipărirea unei noi sume de bani. Cum însă banii noul de hârtie aduc totdeauna scăderea valorii celor vechi, e de înțeles că Banca Națională să fie contra tipării. Totuși urmează să vedem, cât va dura această împotrivire. Dacă nu se ridică cursul leului mai tare și dacă nu primim un împrumut străin, starea noastră devine din zi în zi tot mai grea. De prezent vedem bine, cum crește scumpețea.

— Dela domiciliul părinților săi din strada Mărășești Nr. 49, a dispărut fără urme de vre-o câteva zile fetița Maria Popiu în etate de 9 ani. Se crede, că la mijloc este un furt de al nomazilor țigani, cari circulă fără nici un rost în toate părțile. Rugăm pe ori cine va ști ceva despre soarta ei de a aviza pe deserații ei părinți la adresa de mai sus — iar organelor polițienești și de jandarmerie le atragem serioasă atențiunea asupra acestor cazuri cât mai des repetate.

— A ars acoperișul universității din București, încă înainte de a fi isprăvit noua zidire. Focul s'a iscat din negrija unui lucrător, Ferdinand Sitz, care s'a fost așezat cu gospodăria în podul universității, unde a făcut foc să-și pregătească mâncare. Sitz a fost arestat împreună cu soția. Pagubele se urcă la 2 milioane lei, arzând întreg coperișul.

— Unde duce sgârzenia. În Băntul sârbesc s'a întâmplat de curând că pe-o nevastă tânără a mușcat-o cânele ei, adică al casei. Bărbatul femeii nu era acasă. Când a sosit de unde era, nevasta i-a povestit cu multă groază întâmplarea cu cânele și l-a rugat s'o trimită la spital, ca nu cumva, fiind cânele turbat, să pățească vre'o nepățită. Bărbatul însă a luat treaba în glumă și n'a vrut să audă de spital. Femeia îi stătea tot pe cap. El, nu și nu! Că două săptămâni, cât o fi ea pe la doftori, cine să muncească în locul ei acasă? De spital nici să nu mai pomenească. La câteva zile însă, femeia a început să simtă o durere mare în brațul de care o mușcase cânele. Atunci ea, săraca, fără să-l mai întrebe pe tiranul, a fugit ață la doftori, în orașul cel mai apropiat. Doftorii au și luat-o la leuciu numai decât, dându-i ace împotriva turbării. Dar era prea târziu... A doua zi după intrarea în spital, nenorocita femeie a turbat și amurit între chinurile cele mai cumplite!

Magistrați, advocați, directori de bancă, notari publici, studenți! peste câteva zile apare „Compendiu de Drept Civil” de Dr. Anca I. Leontin prenotați-vă cu toții la aceasta carte la librăria Anca Cluj Piața Unirii.

— O nouă bibliotecă. A apărut „Sinceritatea” primul număr al bibliotecii propagandei naționale, conținând: Momente din timpurile mari cu oameni mici de Simion Popescu. Prețul 10 lei. Se poate comanda la Librăria Anca Cluj, Piața Unirii.

Cea mai mare firmă românească din Ardeal

Alexandru Anca, Cluj

Fabrică de clopote. Mare depozit de Ornate, icoane și cărți bisericești. Fondat 1908. Mare Librărie și Tipografie. Fondat 1908.

Preț curent pentru Ornamente bisericești:

Odăjdii (Vesminte preoțești) constătoare din:

1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănecuțe, 1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colori din damast de mătase în calitate deosebite cu prețul de 8000—22000 Lei.

Prapori:

în diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu două chipuri sfințe pe două părți văpsite pe pânză (chipul după dorință) are 3—4 tăieturi cu posomant aurii sau argintiiu prețul unui prapor dela 2000—6000 Lei fără ruadă.

Mustre de stofe pentru odăjdii sau prapori se trimt numai contra 100 Lei anticipativ. La restituirea mustrelor să predau banii.

Colare, Berete, Brăuri, Plastroane.

Potcap de mătăsă	—	—	120.—
Beretă (camilafică, potcap) Rom. cat. din kloitt negru	—	—	250.—
Beretă de cașmir negru gr. cat.	—	—	250.—
Colar de pânză „Leo”	—	—	50.—
Colar de cauciuc	—	—	45.—
Brâu (cingulum) violet moiree sau mătase	—	—	1500.—
Brâu (cingulum) negru moiree sau mătase	—	—	1500.—
Brâu (cingulum) negru de lână	—	—	450.—
Plastron (chemisette) Nr. 3. 21 cm. kloitt neted	—	—	150.—
Plastron (chemisette) Nr. 2. 15 cm. kloitt neted	—	—	120.—

La comandă să se dea numărul și lărgimea colarului plastronului și a beretei. Din colare numai 6 bucăți se trimt.

Revisite bisericești:

1 Cădelniță de bronz argintată	—	—	1750.—
Una filtoare de tîmăie cu linguriță din bronz argintat	—	—	550.—
1 Candelă din bronz argintată	—	—	900.—
1 Chivot din bronz argintat cu trei turnuri	—	—	3800.—
1 Cruce de masă din bronz argintată cu Hristos în email 28 cm.	—	—	1200.—
1 Cruce de masă (28 cm.) din bronz argintată cu Hristos în relief aurit	—	—	1000.—
1 Cruce de mână din bronz argintată cu Hristos email	—	—	1000.—
Cruci de lemn cu Hristos în relief	120—200—	—	—
3 Cutii de aluminiu pentru oștie	—	—	150.—
1 Căldărușe cu aspergiu (stropitor) bronz argintat	—	—	1200.—
1 Căniță cu tavă pentru spălarea mânilor (bronz argintat)	—	—	850.—
Cutie cu trei vase, cuțit și foarfeci la botez (bronz argintat)	—	—	1200.—
2 Vase de sticlă cu tavă de zink (la proscomidie)	—	—	380.—
1 Potir cu tăer (patenă) (bronz aurit) neted	—	—	2800.—
Disc și ștelușă (bronz acrit)	—	—	1000.—
1 Cutie cu trei vase pentru oieu și mur la botez (bronz aurit) l. C. O.	—	—	1800.—
1 Cutie de bronz aurit cu capac pentru sf. cumincătură la bolnavi	—	—	1500.—
Ciborium (bronz aurit)	—	—	3800.—
Monstranță (bronz aurit) rom. kath.	—	—	5500.—
Clopotele pentru altar	—	—	100—200—
Copcii (cărlige) pt. odăjdii (aurite și argintate perechea)	—	—	100.—
Sfeșnice pt. perete (cu un braț)	—	—	50.—
” ” ” (cu două brațe)	—	—	100.—
Icoane sfințe	—	—	45—200—

Banii se trimt înainte, comanda se efectuează în 3—4 săptămâni. Toate prețurile sunt rezervaute și pentru sirăniade dublu.

Tiparul Instit. de Arte Grafice Alexandru Anca, Cluj.